

Čís. 2181.

Jde-li o byt služební, jest ku výpovědi (žalobě o vyklizení) oprávněn zaměstnavatel, třeba nebyl vlastníkem neb nájemcem nemovitosti, v níž se služební byt nacházel.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1923, Rv II 20/23.)

Proti žalobě Eduarda H-a, by žalovaný vyklidil cihlářský domek v usedlosti č. p. 100 v S. namítl žalovaný, že žalobce nebyl nikdy vlastníkem řečené usedlosti a že přestal býti i jejím nájemcem. O b a n i ž š í s o u d y, zjistivše pravdivost tohoto tvrzení žalovaného, zamítly žalobu pro nedostatek žalobcova oprávnění k žalobě.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a nařídil prvému soudu, by ve věci dále jednal a ji znovu rozhodl a uvedl po právní stránce

v d ů v o d e c h:

Nižší soudové rozhodli o žalobním nároku z té příčiny zamítavě, že žalobce nemá aktivní legitimace k žalobě, poněvadž mají zjištěno, že žalobce nikdy nebyl knihovním vlastníkem domku žalovaným obývaného, k usedlosti č. p. 100 náležejícího, a poněvadž dlouho před podáním žaloby přestal býti také nájemcem řečené nemovitosti. Jich právnímu názoru nelze přisvědčiti. Právním základem žalobním je služební smlouva mezi stranami, při níž bylo poskytování naturálního bytu žalovaným se strany žalobce součástí mzdy. Dle žalobce služební poměr zastavením práce v cihelně zanikl. Dle sporného tvrzení žalovaného konal žalovaný s manželkou i potom žalobci jiné potřebné práce v hospodářství, začož jim žalobce sliboval, že, dokud bude žalovaný práce schopen a bude u něho zaměstnán, může ve sporném domku až do své smrti bydleti. Za tohoto stavu věci sluší uznati, že, jelikož byl žalovaný ve služebním poměru pouze vůči žalobci, jest jedině tento oprávněn z tohoto služebního poměru, totiž v důsledku jeho jím tvrzeného zrušení na vyklizení naturálního bytu žalovati. Slušelo tedy vznati, že je uplatňovaný důvod dovolací dle čís. 4 Šu 503 c. ř. s. odůvodněn. Ale z toho mylného pojetí právního nižších stolic vyplývá také dále uplatňovaný dovolací důvod čís. 2 Šu 503 c. ř. s., neboť pak zůstalo řízení v obou nižších stolicích nedostatečným, poněvadž v něm nebyly probrány okolnosti ve sporu rozhodné, ale pro posouzení rozepře podstatné, jmenovitě nebylo ani zjištěno, zdali služební poměr mezi stranami dosud trvá, když přece bylo žalovaným tvrzeno, že i po zastavení práce v cihelně a to až dosud žalobci jiné práce potřebné v hospodářství koná.

Čís. 2182.

Prozatímní opatření odděleného bydliště vyklizením manžela z domu jeho manželky může se po případě omeziti pouze na byt, dosaváde manželům společný, nikoli však i na manželovu dílnu a krám v témž domě.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1923, R I 1321/22.)

Manželé obývali v manželčině domě společný byt, manžel tam měl též truhlářskou dílnu a prodejnu nábytku. Ježto manžel manželku týral a na zdraví ohrožoval, žalovala ho o rozvod manželství od stolu a lože a žádala zároveň za povolení prozatímního opatření odděleného bydliště v ten způsob, by manželi bylo nařízeno z jejího domu se vystěhovati a do něho se více nevrátiti. Soud první stolice prozatímní opatření povolil, jak navrhováno. Rekursní soud vyhověl stížnosti manžela potud, že povolil oddělené bydliště tím způsobem, že se žalovanému ukládá, by dosavadní společný byt do 14 dnů pod následky exekuce opustil a do společného bytu více nevstoupil, kterýžto zákaz netýká se však místností, kde jest jeho truhlářská dílna a kde provozuje obchod se zařízením bytovým. Důvody: Jak z ustanovení Šu 399 čís. 1 a 392 odstavec druhý ex. ř. vyplývá, nesmí býti prozatímní opatření povoleno ve větším rozsahu, než k zajištění ohrožené strany nezbytně je nutno. V tomto případě jde o povolení odděleného bydliště ohrožené manželce dle Šu 107 obč. zák., pokud se týče Šu 382 čís. 8 ex. ř. Ježto dum, ve kterém manželé společně bydleli, náleží manželce, možno ovšem oddělené bydliště manželce povolit jen tím způsobem, že žalovaný manžel společný byt opustí. Aby zákaz rozšířen byl také na místnost, ve které žalovaný provozuje truhlářství a obchod se zařízením bytovým, není pro zamýšlený účel třeba, a znamenalo by to nejen ohrožení existence žalovaného, nýbrž i ohrožení nezletilého syna obou manželů, na kterého žalovaný 150 K týdně žalobkyni přispívati musí, neboť jest známo, že za dnešní nouze o místnosti obchodní i dílny stěží nalezl by žalovaný z prostředku, jemu po ruce jsoucích, jiné vhodné místnosti pro provozování řemesla. Povolení prozatímního opatření v rozsahu, stanoveném soudem první stolice, znamenalo by ostatně pro žalobkyni potud škodu, že jí bylo prozatímní výživné jen pro nedostatek výdělku žalovaného pro tentokráte odepřeno, ztrátou dílny však možnost zlepšeného výdělku by se tím více oddálila a povolení slušné výživy manželce dle Šu 91 obč. zák. předpokládá, že manžel má určitý zdroj příjmů, jest tedy v zájmu žalobkyně samé, by ho o jediný tento zdroj výdělku nepřipravila.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolací stížnosti navrhovatelky s poukazem na správné a zákonu a stavu věci odpovídající důvody napadeného usnesení a v uvážení, že účelem prozatímního opatření podle Šu 382 čís. 8 ex. ř. jest poskytnouti ohrožené straně oddělené bydlení od strany ohrožující a znemožniti této vstup do bytu strany ohrožené, kteréhožto účelu jest dosaženo opatřením, druhou stolicí povoleným, a že další žádané opatření vyklizením žalovaného z domu, jež by mohlo míti za následek ohrožení jeho existence, nejeví se býti podle obsahu spisů k ochraně žalobkyně nutným.

Čís. 2183.

V řízení o realizaci zástavního práva povozníkova nelze přihlížeti k nárokům osob třetích. Tyto mohou svá práva uplatniti jen pořadem práva.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1923, R I 1408/22.)